

LIBRIS

1000

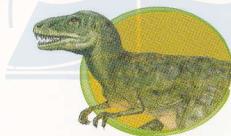
de
despre

curiozități ANIMALE

Cu un dosar special despre:

DINOZAUARI

ANIMALE PREISTORICE	13
Primele reptile	16
Reptilele din Triasic	20
Primii dinozauri	22
Dinozauri de talie mare	24
Dinozauri mici	26
Campioni la viteză	28
Un avion? Nu, o reptilă zburătoare!	30
Mărilor din preistorie	34
Cei mai buni vânători	38
Arme secrete.....	40
Hrana dinozaurilor	42
Creste uimitoare	44
Înmulțirea dinozaurilor	46
Era mamiferelor	48
Era glaciară	50

MAMIFERE	54
Mamifere de talie mare	56
Mamifere mici	60
Campioni la viteză	62
Salturi spectaculoase	64
Mamifere din junglă	66
Mamifere din savană	68
Mamifere din pădure.....	70
Mamifere montane	72
Mamifere nocturne	76

Mamifere marine	78
Mamiferele ghețurilor	80
Mamifere din deșert	82
Mamifere de la fermă	84
Mamifere domestice	86
Mamifere din Asia	88
Mamifere din Australia	90
Ce sete!.....	94
Cei mai buni vânători	96
Arme secrete.....	98
Coarne, canini și spini	100
Blana animalelor	102
Igiena mamiferelor	104
Constructorii ingenioși.....	106
Mame și pui.....	108
Somn ușor!	110

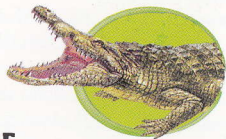
PĂSĂRI	113
Păsări mari și păsări mici	116
Campionii zborului	118
Păsări alergătoare	120
Păsări din junglă	122
Păsări din savană și din pădure	124
Păsări montane	126
Păsări de pradă nocturne	128
Păsări acvatice	130
Păsări marine.....	132
Păsările ghețurilor	134
Păsări de la fermă	136
Păsări de companie.....	138
Penajul păsărilor	140
Ce cioc!	144
Ritualul de împerechere	146

Cuibul	148
Ouăle	152
Organizarea familială	154
Arme secrete	156
Mari călătore	158
Sunete curioase	160

ANIMALELE ACVATICE	163
Alte animale acvatice	168
Pești de talie mare	170
Giganții din adâncuri	174
Campioni la înot	176
Pericolul de sub ape	178
Cei mai buni vânzători	180
Hrana animalelor acvatice	184
Lumină și electricitate sub apă	186
Maeștrii camuflajului	190
Reproducerea animalelor acvatice	192
Casă, dulce casă	194
Peștii de apă dulce	196

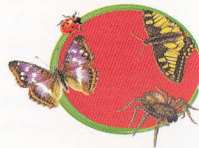

REPTILE	201
Reptile de talie mare	204
Reptile mici	206
Atenție: reptile veninoase!	208
Cei mai buni vânzători	210

Meniul reptilelor	212
Arme secrete	214
Înmulțirea reptilelor	216
Ce lucruri ciudate!	220

AMFIBIENI	223
Amfibieni mari și mici	228
Vânătoarea și hrana amfibienilor	230
Arme secrete	232
Înmulțirea amfibienilor	234
Broaște și broaște râioase: cum le deosebim?	238
Mai multe despre broaște și broaște râioase	240
Mai multe despre salamandre și tritoni	242

INSECTE ȘI ARAHNIDE	247
Insecte și arahnide de talie mare	250
Campioni la viteză	254
Insecte și arahnide periculoase	256
Cei mai buni vânzători	260
Hrana insectelor și a arahnidelor	264
Organizarea socială	266
Înmulțirea insectelor și a arahnidelor	268
Mai multe despre insecte și arahnide	270

Dosar special

despre DINOZAURI

INTRODUCERE

JURNALUL UNUI CERCETĂTOR DE DINOZAURI	276
--	-----

CAPITOLUL 1

SECRETELE DINOZAURILOR

Primele întrebări	282
Grupuri de dinozauri.....	284
Dino-recorduri.....	288
Societatea dinozaurilor.....	290
Ani mulți, sânge cald	292

CAPITOLUL 2

PERIOADA TRIASICĂ

Triasicul pe Pangea	296
Therapside și archosauri.....	298
Eoraptor - herrerasaurus	300
Originea sud-americană	302
Evoluție triasică	304

Fosilele Triasicului	306
Peisajul din Triasic.....	308
Uriășul plateosaurus	310
Coelophysus cel ușor	312
Pericole pentru toată lumea	314
Spre o nouă extincție	316

CAPITOLUL 3

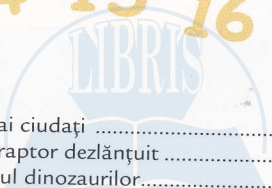
PERIOADA JURASICĂ

Peisajul în Jurassic.....	320
Compsognathus	322
Sălbatici și cu creastă	324
Carnivore înfometate	326
Creștere	328
Creștere în continuare.....	330
Uriășul brahiozaur.....	332
Diplodocul și alți titani.....	334
Fișă de stegozaur.....	336
Galvesauri și raptori	340

CAPITOLUL 4

PERIOADA CRETACICĂ

Marea epocă a dinozaurilor	344
Fabuloșii saurieni cornuți	346
Inefabilul iguanodon.....	348
Amargasaurus și hypsilophodon	350
Familia Hadrosaurus.....	352
Pachy, pachycephalosaurus	354
Rațe submarine	356
Atacați de Gallimimus	358
Invincibilul ankylosaurus.....	360
Lumea saurienilor	362
Terifiantul tyrannosaurus rex	364
Cretacicul periculos	366
Dinozaurii egipteni	368
Moștri în cuib	370

Cei mai ciudați	372
Velociraptor dezlănțuit	374
Sfârșitul dinozaurilor.....	376
Meteoriti și vulcani	378
Zburătorul Archaeopteryx.....	380
Păsări și reptile	382
Adio, Cretacic!	384

CAPITOLUL 5

NU ERAU DINOZAURI, DAR TRĂIAU ALĂTURI DE EI

Ghici ciupercă ce-i.....	388
Stăpânii văzduhurilor	390
O mulțime de pterozauri	392
Direct în apă	394
Mări periculoase	396
Pregătiți pentru a apărea	400
Approape crocodili	402
Archosaurii necunoscuți	404
Mister Dimetrodon	406
Omul și dinozaurii.....	408

CAPITOLUL 6

CUM INVESTIGHEAZĂ PALEONTOLOGII

Fosilele	412
Puțurile de asfalt	414
Chihlimbarul auriu	416
Să facem săpături	418
Greșeli și probleme comune.....	422
Urmăm pistele (I)	424
Dinozauri în Spania	426
Urmăm pistele (II).....	428
Descoperirile	430
Neabătuta Mary Anning.....	432
Marii paleontologi (I)	434

Războiul oaselor	438
Marii paleontologi (II)	440
Ultimele descoperiri	444

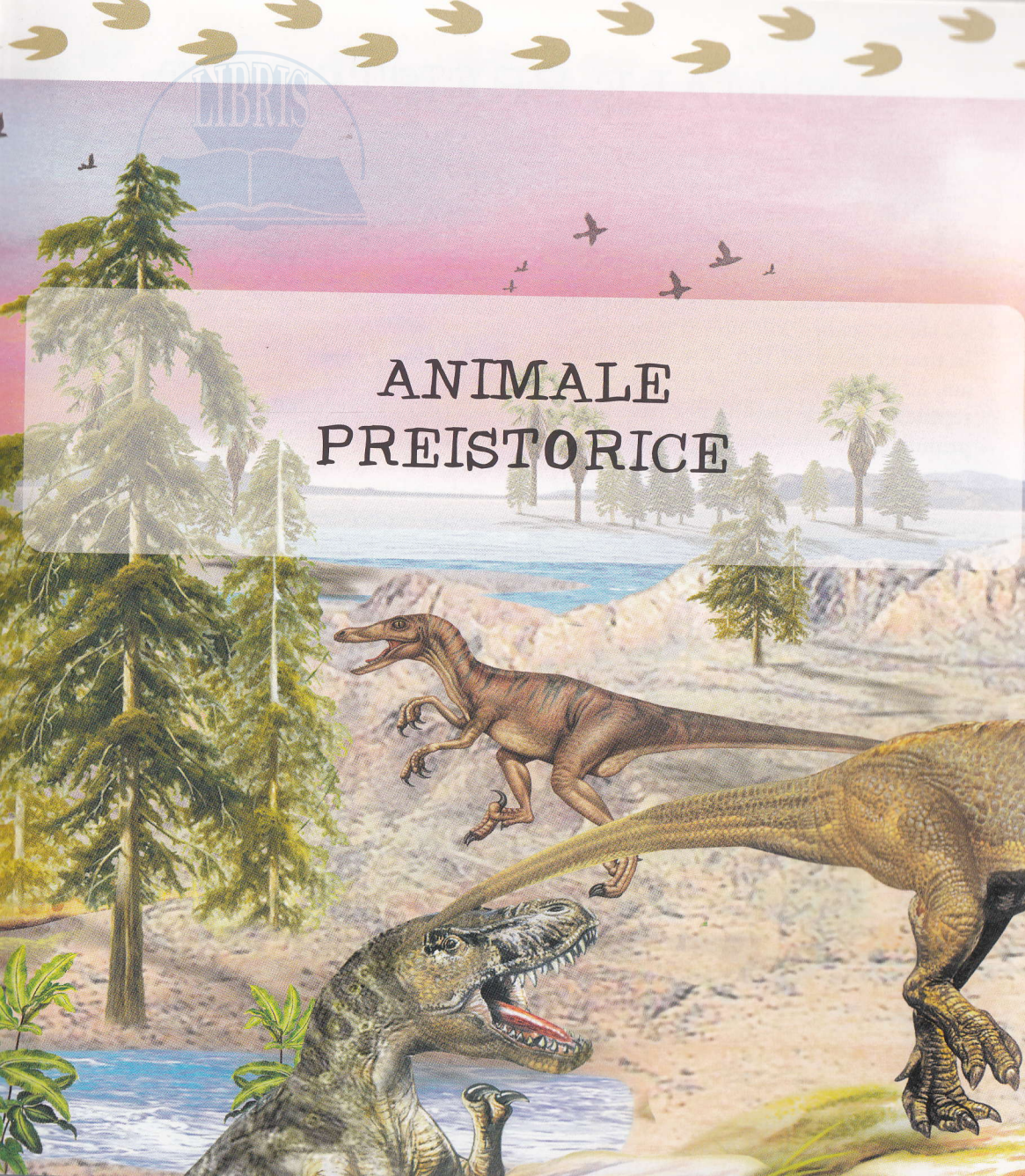
CAPITOLUL 7

DINOZAURII ÎN FICTIUNE

Pionierii	450
1914-1933: primii regi	454
1940-1948: O'Brien, Disney și Batman.....	456
Călătorii în timp	458
1955-1965: Yaba-daba-kazar.....	460
1966-1974: oameni contra dinozauri	462
Dinozaurii în benzi desenate	464
Schimbări în anii '80.....	466
1983-1984: științifico-fantastic	468
1985-1988: revoluția	470
Dinozauri animați	472
Jurassic Park, filmul	474
1991-1994: apare realismul.....	476
Originalitate în anii '90.....	478
De la Yoshi la Raptor Red.....	480
1995-1996: O lume dispărută	482
1996-1999: carnivore extreme	484
Plimbare printre dinozauri	486
Dinozauri pentru secolul XXI	488
Trecut, prezent și viitor	490
2003-2005: prieteni și dușmani.....	492
Ultimii sosiți	494

INDICE ALFABETIC PENTRU ANIMALE	497
--	------------

INDICE ZOOLOGIC ȘI DE PERSONALITĂȚI PENTRU DOSARUL SPECIAL DESPRE DINOZAURI.....	503
---	------------

The image features a vibrant prehistoric landscape. In the foreground, a large green T-Rex is roaring with its mouth wide open, showing sharp teeth and a red tongue. To its right, a brown and tan dinosaur is running. The background shows a rocky valley with a blue river or lake, surrounded by various trees including tall evergreens and palm trees. The sky is a mix of pink and blue, with several birds flying. At the top of the page, there are decorative green leaf-like shapes. A semi-transparent white box in the center contains the title text. In the upper left, there is a circular logo with the word 'LIBRIS' and an open book icon.

ANIMALE
PREISTORICE

ANIMALE PREISTORICE

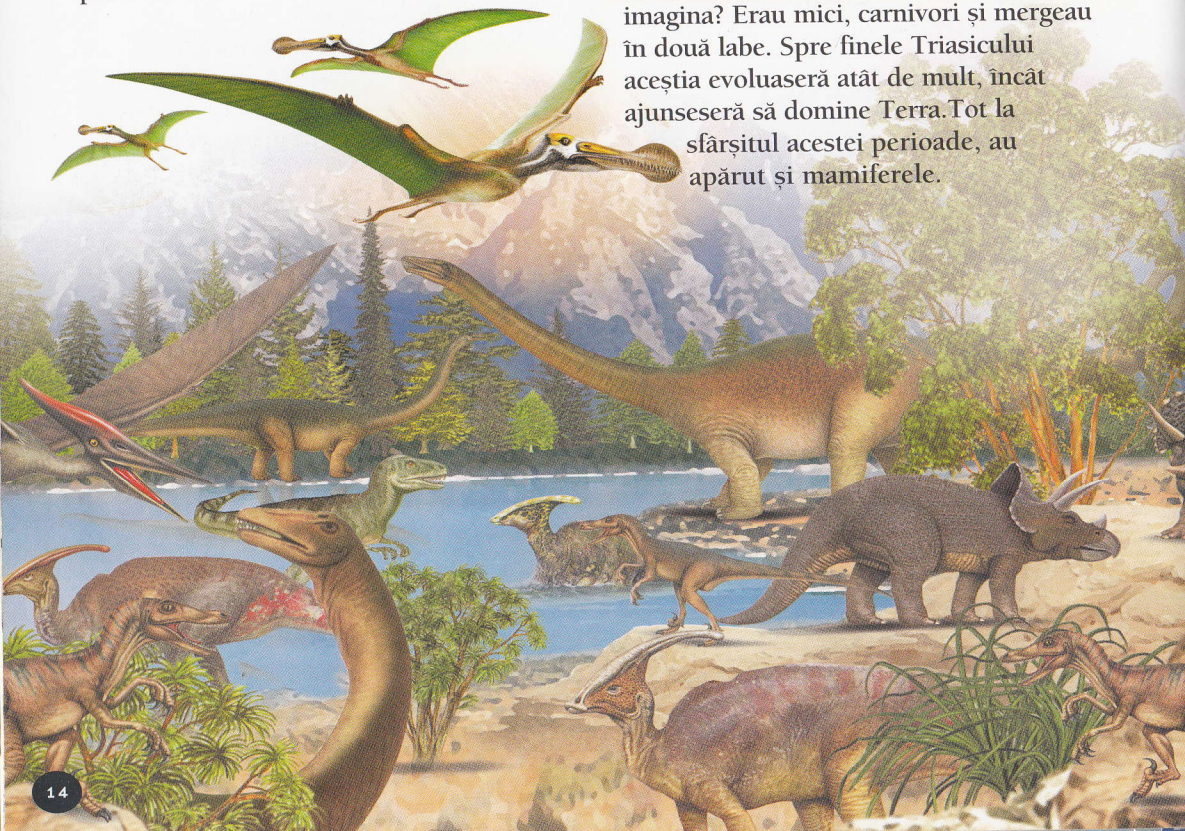
ERA DINOZAUROILOR

1 Numim astfel era geologică de mijloc sau Mezozoicul, care a început în urmă cu 251 de milioane de ani și s-a sfârșit acum 65 de milioane de ani. În timpul scurs, de 186 de milioane de ani, au apărut, pe rând, vertebratele, reptilele, primele mamifere și păsările primitive.

ERA DINOZAUROILOR se împarte în trei perioade: Triasic, Jurassic și Cretacic.

TRIASICUL a început acum 251 de milioane de ani și a încetat acum 202 milioane de ani. În această perioadă au apărut primii dinozauri. Ți-i poți imagina? Erau mici, carnivori și mergeau în două labe. Spre finele Triasicului aceștia evoluaseră atât de mult, încât ajunseseră să domine Terra. Tot la sfârșitul acestei perioade, au apărut și mamiferele.

JURASICUL a început acum 202 milioane de ani și s-a terminat acum 146 de milioane de ani. Este

considerat marea perioadă a dinozaurilor.

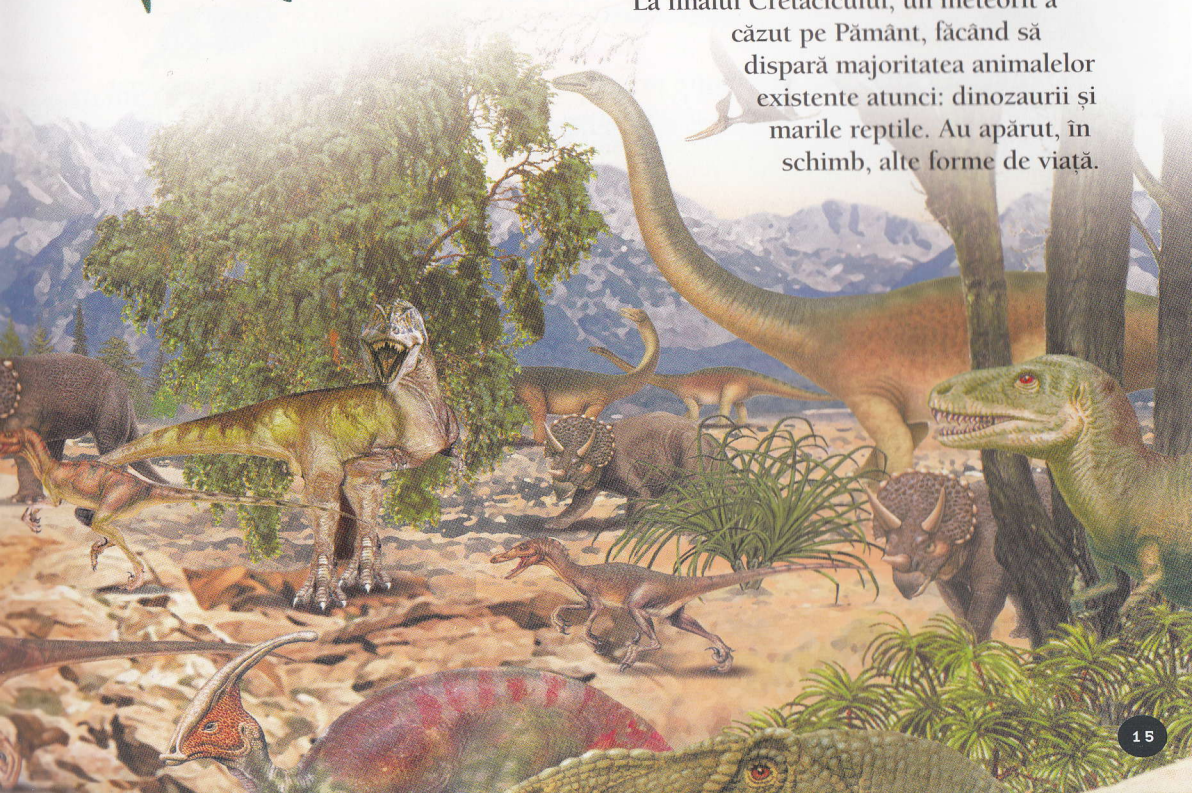
Aceștia conviețuiau cu reptilele marine, cu cele înaripate, cu peștii și nevertebratele. La finalul acestei perioade au apărut și primele păsări.

CRETACICUL a început acum 146 de milioane de ani și s-a sfârșit acum 65 de milioane de ani.

Dinozaurii încă dominau Terra, mamiferele erau puține, iar în mări trăiau reptile marine, pești și unele nevertebrate. În această perioadă au apărut primele grupe de insecte.

La finalul Cretacicului, un meteorit a căzut pe Pământ, făcând să dispară majoritatea animalelor existente atunci: dinozaurii și marile reptile. Au apărut, în schimb, alte forme de viață.

Primele reptile

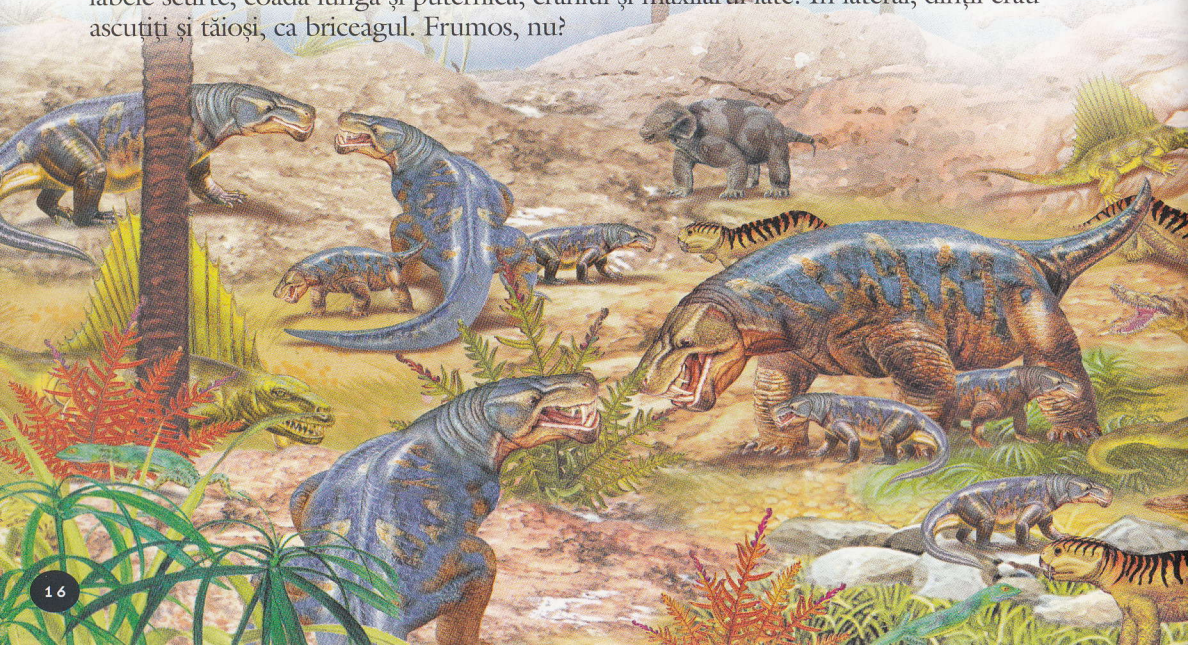
Primele reptile au trăit cu mult înaintea dinozaurilor. Ele au apărut acum 280 de milioane de ani, în ultima parte a erei **PALEOZOICE: PERMIANUL**.

Proterosuchus

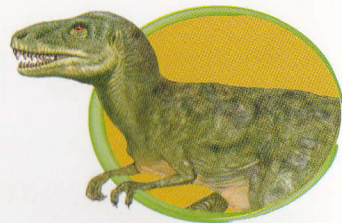

2

PROTEROSUCHUS este una dintre primele reptile existente pe pământ. Considerat unul dintre strămoșii dinozaurilor, avea o formă asemănătoare cu cea a unui crocodil: labele scurte, coada lungă și puternică, craniul și maxilarul late. În lateral, dinții erau ascuțiți și tăioși, ca briceagul. Frumos, nu?

ANIMALE PREISTORICE

3

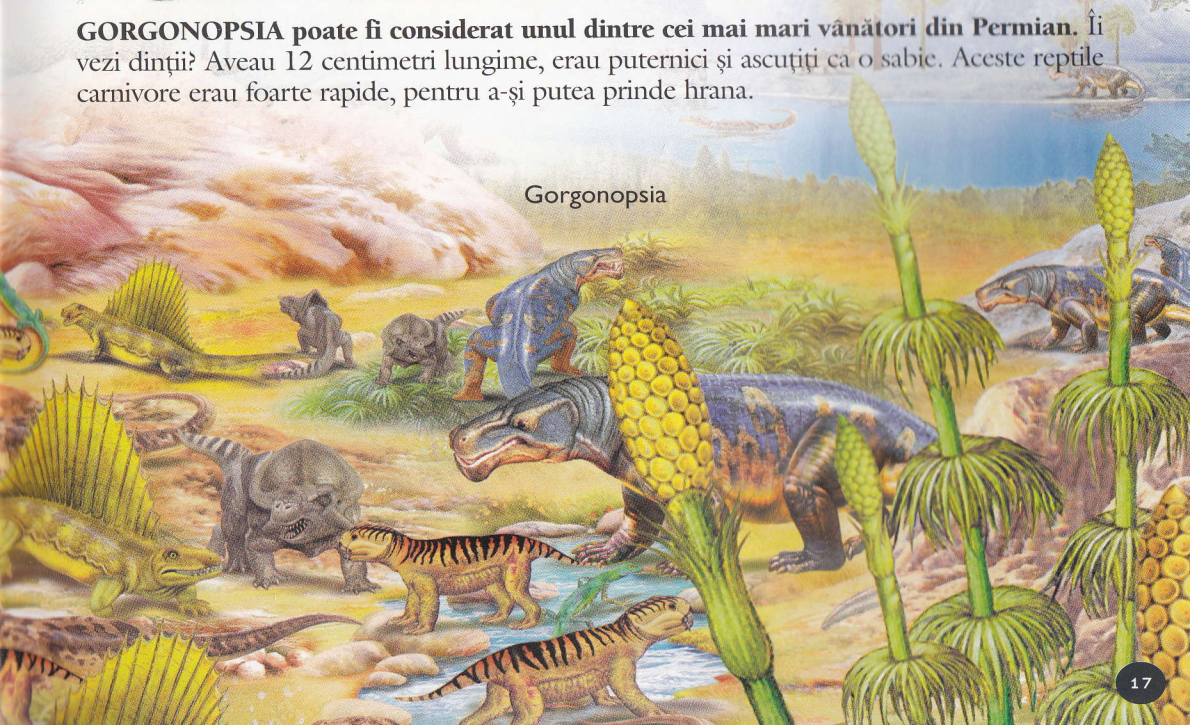
PAREIASAURUS semăna mai degrabă cu un rinocer inofensiv, deși era o apariție feroce. Pielea sa era groasă, iar labele erau puternice și late, ca ale unui elefant. Era erbivor și avea dinți chiar și pe cerul gurii.

Pareiasaurus

4

GORGONOPSIA poate fi considerat unul dintre cei mai mari vânători din Permian. Îi vezi dinții? Aveau 12 centimetri lungime, erau puternici și ascuțiți ca o sabie. Aceste reptile carnivore erau foarte rapide, pentru a-și putea prinde hrana.

Gorgonopsia

5

MILLERETTA semăna cu o șopârlă mare.
Se hrănea cu insecte și măsura aproximativ
jumătate de metru.

Diictodon

Milleretta

6

DIICTODON era un erbivor mic, de talia
unui câine mai mare. I-ai observat caninii?
Aceștia îi ies din gură. Labele îi erau
puternice, fiecare dintre acestea având câte
cinci gheare ascuțite.

PĂȘĂRI

PĂSĂRI

197

Păsările sunt animale vertebrate care au corpul acoperit cu pene. Știi că păsările au pe corp între 1.000 și 3.000 de pene? Există însă și unele care au mult mai multe. De exemplu, lebăda de iarnă are 25.000 de pene.

198

Se cunosc mai mult de 9.000 de specii de păsări în toată lumea.

199

Păsările au sânge cald, ceea ce înseamnă că își mențin temperatura corpului constantă, indiferent de cea a mediului înconjurător.

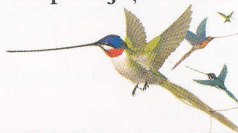

200

Au simțul văzului foarte dezvoltat.

Ochii sunt așezați de-o parte și de alta a capului și sunt independenți unul de celălalt.

De puține ori văd cu amândoi ochii în același timp. Aceștia sunt protejați de trei rânduri de pleoape.

201

Păsările sunt ovipare, adică se înmulțesc prin ouă.

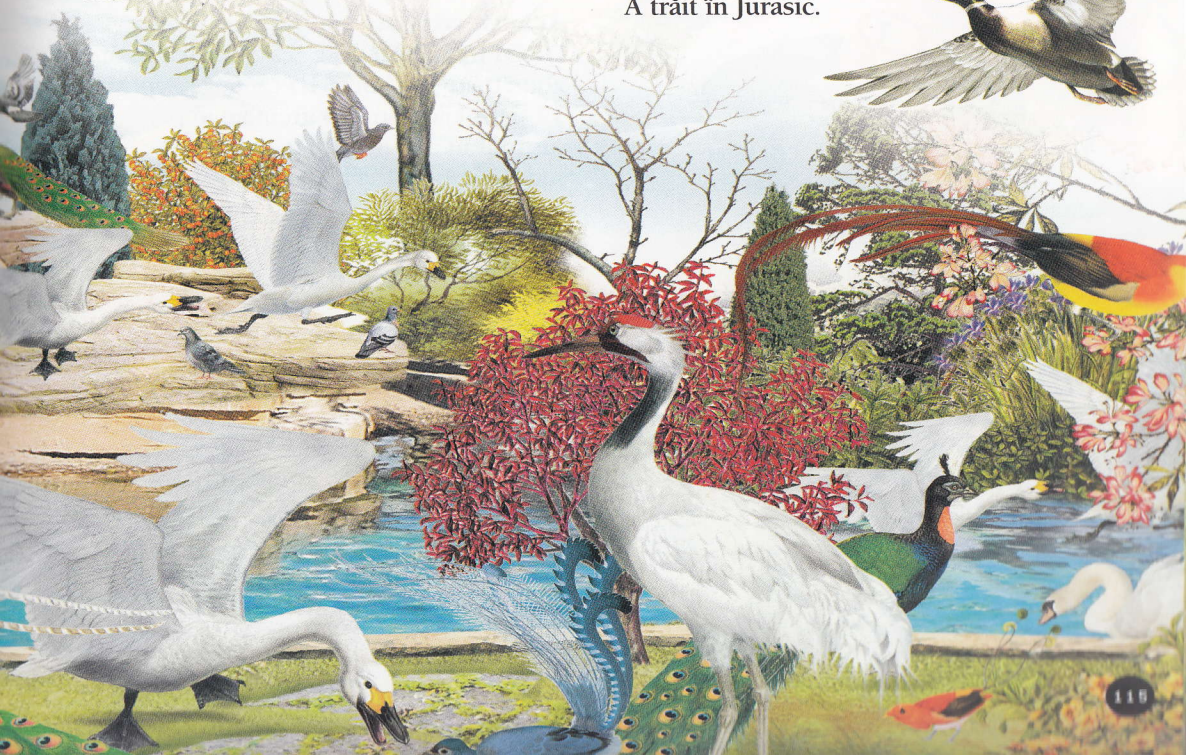
Nu toate păsările depun același număr de ouă.

202

Prima și cea mai primitivă pasăre a fost **ARCHAEOPTERYX**.

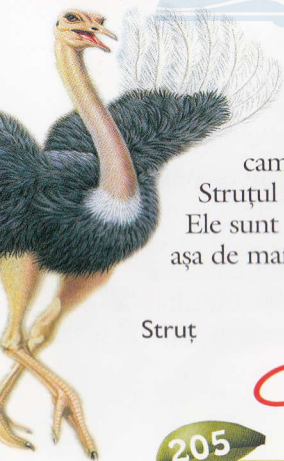
Aceasta avea pene și aripi, dar nu și cioc.

A trăit în Jurasic.

Păsări mari și păsări mici

203

Struț

Cea mai mare pasăre din lume este **STRUȚUL AFRICAN**. Un mascul adult poate ajunge la 2,5 metri înălțime și la 120 de kilograme. Capul său ar putea ajunge la tavanul unei camere normale. Femela este mai micuță.

Struțul nu poate zbura. I-ai observat aripile? Ele sunt mult prea mici ca să poată ține un corp așa de mare în aer.

Colibri

205

Știi că pasărea **COLIBRI** este cea mai mică pasăre de pe pământ? Ea măsoară doar 5 centimetri de la cioc până la coadă. În plus, este singura pasăre ce poate zbura înainte și înapoi. Ea bate din aripi extrem de repede: aproape 80 de bătăi pe secundă!

204

Dropie

Ai auzit vreodată vorbindu-se despre DROPIA KORI? Este cea mai grea pasăre zburătoare din lume. Ea cântărește între 12 și 18 kilograme, o greutate imposibil de susținut în aer. Această pasăre trăiește în sudul și estul Africii.